

Vägplan, Fastställelsehandling Samrådsredogörelse

Inlandsstråket E45 Fåker – Brunflo Viltåtgärder
Bergs och Östersunds kommuner, Jämtlands län

Uppdragsnummer: 169329

2023-01-04

Trafikverket

Postadress: Röda vägen 1, 781 89 Borlänge
E-post: trafikverket@trafikverket.se
Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse
Handlingsnummer: 4C140001
Författare: Emelie Gustafsson och Amber Cottis, Tyréns
Dokumentdatum: 2022-06-07
Uppdragsnummer: 169329
Version: 1.0
Granskningsstatus:

Kontaktperson: Lisa Tenning, Trafikverket

Omslagsbild: Trafikverket

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Samrådsrets	4
3	Inbjudningar	4
4	Samråd	5
4.1.	Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	5
4.1.1.	Samråd med berörd länsstyrelse	5
4.1.2.	Samråd med berörd kommun	6
4.1.3.	Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	6
4.1.4.	Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	9
4.2.	Samråd vid utformning av planförslaget	9
4.2.1.	Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	10
4.2.2.	Samrådsmöte på orten 2021-11-10	10

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

Ärendenummer: TRV 2021/3843.

1 Sammanfattning

Under planprocessens första skede, samrådsunderlag, har samråd hållits med länsstyrelsen, berörda kommuner, övriga myndigheter och organisationer samt de enskilda som kan antas bli berörda av projektet. Samrådstiden var mellan 28 maj – 15 juni 2021. Under remisstiden fanns samrådsunderlaget (bilaga 1) tillgängligt på Trafikverkets kontor i Östersund samt på Trafikverkets webbplats. Totalt har 13 myndigheter och organisationer och en enskild person svarat på samrådsunderlaget.

Samrådstiden för följande skede var mellan den 29 oktober till den 16 november 2021. Under samrådstiden genomfördes samråd på orten onsdag den 10 november 2021, kl 18.30 på Hackås Föreningshus, Hackås. Berörda fastighetsägare blev via brev inbjudna till samrådsmöte och anmälan kunde göras till samrådet på Trafikverkets hemsida där man även kunde ställa frågor i förväg. Totalt deltog 15 personer på samrådsmötet. Plan- och illustrationskartor fanns tillgängliga hos Trafikverket, Kyrkgatan 43B, Östersund och på Trafikverkets hemsida.

Den 1 oktober 2021 genomförde Trafikverket samrådsmöte med representanter från Njaarke sameby.

På Trafikverkets hemsida finns planlägningsbeskrivningen daterad 2022-02-11.

2 Samrådsrets

Samråd ska, enligt väglagen (1971:948), ske med berörda länsstyrelser, berörda kommuner och de enskilda som särskilt berörs. Om vägplanen har betydelse för kollektivtrafiken ska samråd även ske med berörd regional kollektivtrafikmyndighet. Samråd ska avse vägens utformning och miljöpåverkan.

I projektets samrådsrets ingår Länsstyrelsen Jämtland, Östersund kommun, Region Jämtland Härjedalen, som är regional kollektivtrafikmyndighet i samrådsretsen. Därutöver har andra myndigheter, berörda organisationer och ideella föreningar och enskilda som antas kan bli berörda av projektet ingått i samrådsretsen.

3 Inbjudningar

Inbjudningar med tillhörande sändlistor för samtliga samrådsperioder finns att tillgå i Trafikverkets diarium, diarienummer TRV 2021/3843.

Allmänheten bjöds in via annons i Östersunds-Posten den 22 maj 2021. För samråd av planförslaget och samrådsmötet på orten fanns inbjudan till samråd i Östersunds-Posten den 23 oktober 2021. Samrådsretsen bjöds in via brev vid båda tillfällena. Av inbjudan framgick att samrådsunderlaget respektive planförslaget fanns tillgängligt på Trafikverkets

lokalkontor i Östersund samt på Trafikverkets webbplats <https://www.trafikverket.se/nara-dig/Jamtland/vi-bygger-och-forbattrar/viltatgarder-jamtland/e45-faker-brunflo/> .

4 Samråd

4.1. Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

4.1.1. Samråd med berörd länsstyrelse

Länsstyrelsen 2021-06-15

Länsstyrelsen har yttrat sig på samrådsunderlaget den 15 juni 2021 om förorenad mark, rennärning, naturmiljö och detaljplaner.

Förorenad mark

Grävning, borrning eller liknande ska göras på ett sätt som inte bidrar till spridning av förorening. Om åtgärder görs inom förorenad mark krävs att kontakt tas med tillsynsmyndighet.

Riksintrasse rennärning

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att samråda med både Sametinget och berörd sameby kring rennäringens behov för att minimera negativ påverkan.

Naturvärden

Hela sträckan är utpekad aratrik väggkant och det förekommer rödlistade och skyddade arter längs sträckan. Länsstyrelsen skriver att Trafikverket kan behöva utföra fördjupade naturvärdesinventeringar med fokus på kärlväxter och fjärilar. För sträckor där stängsel sätts kan en enklare bedömning troligtvis göras, men hänsyn ska tas till skogliga värden.

Länsstyrelsen anser att de åtgärder som föreslås för uttern är positiva.

Detaljplaner

Trafikverket behöver utreda om planerade åtgärder kan göras inom ramen för befintliga detaljplaner.

Trafikverkets svar

Trafikverket har genomfört en första inventering av förekomst av förorenad mark. Risken för spridning av förorening bedöms som liten då inga kända förekomster av föroreningar finns där schakt planeras. Om schaktarbeten görs så att vägdikesmassor behöver transporteras bort till en extern användning kan det bli aktuellt med markmiljöprovtagning enligt Trafikverkets riktlinjer. Avstämning med tillsynsmyndigheten görs för bedömning av om anmälningsplikt råder.

Trafikverket har genomfört tidiga samråd och har fortsatt haft dialog med Njaarke sameby för att minimera påverkan på rennärningen.

Trafikverket har samrått med länsstyrelsen om naturvårdsfrågor i skede samrådshandling, se avsnitt 4.2.1. Trafikverket planerar att genomföra en naturvärdesinventering där schakter och grävarbeten planeras. Stängselplacering har anpassats till befintliga skogliga

naturvärden och den påverkan som uppkommer i samband med att sätta upp stängsel bedöms som liten och övergående.

Trafikverket beskriver påverkan på befintliga detaljplaner i plan- och miljöbeskrivningen och har samrått åtgärderna med berörd kommun.

4.1.2. Samråd med berörd kommun

Östersunds kommun 2021-06-14

Östersunds kommun skriver i sitt yttrande att hänsyn ska tas till vattenskyddsområde Näkten och att schaktningsarbeten kan vara anmälningspliktiga.

Det finns fynd av violett guldvinge längs med sträckan och att period för arbeten bör anpassas för att minimera påverkan.

Förebyggande arbeten för att hindra spridning av invasiva arter bör utföras.

Om markarbeten sker inom område med förorenad mark ska anmälan göras till Miljö och Hälsa.

Trafikverkets svar

Trafikverket tar hänsyn till vattenskyddsområdet i arbetet med vägplanen, hänsyn kommer också tas i byggskedet.

Vid behov kommer fördjupade naturvärdesinventeringar göras, om risk för påverkan på violett guldvinge finns ska skyddsåtgärder utredas.

Trafikverket planerar att genomföra en naturvärdesinventering där schakter och grävarbeten planeras. Fynd av violett guldvinge har gjorts, som närmast, 500 meter från planområdet. Fynd av ormrot, som är dess värdväxt har gjorts i samband med tidigare inventeringar av vägkanter. Där ormroten växer ska enbart stängsel sättas och därmed genomförs inga grävarbeten eller schakter där. Arbeten med att sätta upp stängsel bedöms som liten och övergående.

Trafikverkets har arbetsrutiner som innefattar hantering av invasiva arter och dessa kommer tillämpas om markarbeten görs där det förekommer invasiva arter. Exempelvis ska arbetsmaskiner tvättas av för att minska risk för att föra in invasiva arter i arbetsområdet.

Trafikverket har genomfört en första inventering av förekomst av förorenad mark. Risken för spridning av förorening bedöms som liten då inga kända förekomster av föroreningar finns där schakt planeras. Om schaktarbeten görs så att vägdikesmassor behöver transporteras bort till en extern användning kan det bli aktuellt med markmiljöprovtagning enligt Trafikverkets riktlinjer. Avstämning med tillsynsmyndigheten görs för bedömning av om anmälningsplikt råder.

4.1.3. Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

Samråd med Njaarke sameby har påbörjats. Under nästa skede kommer samråd i fält genomföras.

Samråd med eftersöksjägare längs den aktuella sträckan har initierats.

Skogsstyrelsen 2021-06-01

Skogsstyrelsen har inga synpunkter i ärendet.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar yttrandet.

SGU 2021-06-04

SGU har inga synpunkter utan hänvisar till sina allmänna riktlinjer.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar yttrandet.

Inlandsbanan 2021-06-10

Inlandsbanan har inget att erinra gällande samrådsunderlaget. Inlandsbanan förväntar sig att vara en aktiv part då järnvägen har många beröringspunkter med den aktuella sträckan.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar synpunkterna och kommer att kalla på samråd med Inlandsbanan när det finns förslag till utformning.

Polisregion Nord 2021-06-15

Polismyndigheten har ingen erinran på föreslagna åtgärder vid den aktuella sträckan.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar yttrandet.

Region Jämtland Härjedalen 2021-06-14

Region Jämtland Härjedalen ser mycket positivt på åtgärderna.

Regionen skriver att sträckan är prioriterad för en utbyggnation av mittseparering och med hänsyn till det är det viktigt att stängslets placering inte på en negativ påverkan för framtida planering och byggnation av mittseparering.

Trafikverkets svar

Aktuell åtgärd utgör inget hinder för framtida åtgärder. För framtida åtgärder kan det bli aktuellt att anpassa stängslets placering, eftersom Trafikverket inte kan ta mer mark i anspråk än vad aktuell åtgärd kräver.

SMHI 2021-06-14

SMHI har inga synpunkter.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar yttrandet.

Försvarsmakten 2021-06-15

Försvarsmakten redovisar sina synpunkter för ny- eller omprojektering av väg.

Framkomligheten under byggtid måste säkerställas för alla fordonstyper.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar synpunkterna och meddelar att inga åtgärdas på vägen kommer att utföras.

Sametinget 2012-06-15

Trafikverket bör samråda med samebyarna om lämpliga platser ur renskötselns perspektiv. Dialog bör även finnas under arbetets gång. Samebyn ska ges möjlighet till ett effektivt deltagande och ett faktiskt inflytande. För att nå ett effektivt deltagande avses; tidsaspekten, ekonomiska resurser och att inga andra faktorer redan låst förutsättningarna.

Trafikverket kommentar

Trafikverket noterar yttrandet. Samråd påbörjades i ett tidigt skede med de berörda samebyarna längs aktuell sträcka. Utformning av viltstängslet och förslag på utformning av berörda passager har samråtts separat med samebyarna för att inte försvåra för rennäringen.

IP-Only 2021-06-16

IP-Only redogör för sina planer för utbyggnad av fiber i området.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar yttrandet och kommer samråda med ledningsägaren i kommande skede.

Svenska kraftnät 2021-06-16

Svenska kraftnät har inga anläggningar, planer eller intressen som berörs av rubricerad remiss och har därför inga synpunkter i ärendet.

Det finns regionnät i närheten varav regionnätägaren också bör höras.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar yttrande.

SGI 2021-06-22

SGI avstår från att lämna synpunkter.

Trafikverket kommentar

Trafikverket noterar yttrandet.

4.1.4. Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Yttrande från privatperson 2021-06-13

Fastighetsägare kommer att förstärka befintligt bullerskydd mot E45 vid sin fastighet.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar yttrandet och kommer att med sig den i nästa skede.

4.2. Samråd vid utformning av planförslaget

4.2.1. Samråd med berörd länsstyrelse

Länsstyrelsen 2022-02-14

Den 14 februari 2022 genomförde Trafikverket ett samrådsmöte med naturenheten på Länsstyrelsen i Jämtland. Trafikverket presenterade sitt förslag på hantering av naturvårdsfrågor och artskydd i projektet.

Efter presentationen länsstyrelsen berättade att violett guldvinge kan finnas i ledningsgator, som är typiska spridningskorridorer för arten. Trafikverket rekommenderas att göra en grundläggande kartanalys upp till 500 meter från vägen i sådana anslutningsstråk där fjärilen skulle kunna finnas.

Länsstyrelsen underströk att det är viktigt att uppmärksamma om guckusko (upptagen i Bilaga 2 och Bilaga 4 i EU:S art- och habitatdirektiv) finns i området.

Vidare förutsätter Länsstyrelsen att Trafikverket har kännedom om de nyckelbiotoper som finns längs sträckan.

Länsstyrelsen poängterade att om stenvägar berörs, så att stenar behöver flyttas, så ska det göras sommartid, när det är varmt. Ytterligare om åtgärder ska göras i vattendrag så kan anmälan om vattenverksamhet behöva göras.

Ytterligare påpekar Länsstyrelsen att maskiner som används i entreprenaden ska vara rengjorda så att man inte får med sig frön eller växtdelar från invasiva arter in i arbetsområdet.

Länsstyrelsen bedömer att det är en rimlig avgränsning som TRV har gjort kring inventering av naturvärden och som presenterades på mötet.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket har efter genomfört möte gjort en enklare kartanalys. Fynd av violett guldvinge har gjorts, som närmast, 500 meter från planområdet. Fynd av ormrot, som är dess värdväxt har gjorts i samband med tidigare inventeringar av vägkanter. Där ormroten växer ska enbart stängsel sättas och därmed genomförs inga grävarbeten eller schakter där.

Vid de inventeringar som gjorts av vägkanterna, när man har klassat vägkanterna som artrika, har inga fynd av guckusko dokumenterats. Inga fynd av guckusko har heller framkommit från övriga underlag.

Trafikverket tar med sig övriga synpunkter i det vidare arbetet.

4.2.2. Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

Sametinget 2021-11-10

Sametinget ställer sig positiva till förslaget och anser att det är viktigt att samråd fortsatt genomförs med berörda samebyar då de har bäst kunskap om renarnas rörelsemönster. Trafikverket behöver säkerställa flyttledens funktion i ett långsiktigt perspektiv. Yttrandet upplyser att vid Månstaviken finns en flyttled av riksintresse för Njaarke sameby, där aktuell väg i dagsläget redan utgör en svår passage för renskötseln.

Fortsatt samråd/konsultation ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med samerna.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket har genomfört separata samrådsmöten med representanter från Njaarke sameby. Inkomna synpunkter har arbetats in i planförslaget.

Polismyndigheten, Östersund 2021-11-03

Har inga invändningar på detta utan tror anläggning av viltstängsel är väl motiverad och ser bara positivt till åtgärden. Detta är på grund av den rådande viltolycksrisken på sträckan.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar yttrandet.

SGI 2021-11-02

SGI avstår från att lämna synpunkter i rubricerat samråd.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket noterar yttrandet.

4.2.3. Samrådsmöte på orten 2021-11-10

En sammanfattning av de synpunkter som inkommit finns tillsammans med Trafikverkets svar nedan. Flera synpunkter är likvärdiga och har därför till viss del sammanfattats där det har varit möjligt.

Totalt kom det in 23 yttranden från enskilda.

Placering av viltstängsel

Flera synpunkter har inkommit gällande placeringen av viltstängsel.

Synpunkter har inkommit som ifrågasätter om ett viltstängsel behövs på grund av få viltolyckor samt om ett viltstängsel är det bästa alternativet för sträckan eller om t.ex. hastighetenssänkning skulle vara ett bättre alternativ. Synpunkter gällande barriäreffekten som viltstängsel skapar för Fåker har även inkommit. Yttranden upplyser att många t.ex. åker skidor över vägen och att rörligheten för de som bor där skulle påverkas negativt.

Flera synpunkter har inkommit med önskemål att anlägga stängslet närmare järnvägen där E45 går nära Inlandsbanan och flera mindre fastigheter ligger mellan. Ett stängsel skulle

enligt yttrandena bara utgöra ett hinder, ta jordbruksmark i anspråk och vara en trafikfara och därför borde sättas upp längs med järnvägen.

Trafikverkets kommentar

Placeringen av stängslet har gjorts med hänsyn till flera faktorer där en viktig aspekt har varit trafiksäkerheten. Därför har stängsel placerats på så stor del av sträckan som möjligt. Trafikverket vill skapa ett tätt stängsel där viltet leds till övervakade platser för passage av vägen. Trafikverket ser det som det mest effektiva alternativet att minska olyckor med vilt. På vissa platser där det inte har varit möjligt att sätta stängsel ska Trafikverket siktröja och sätta upp skyltar.

Andra faktorer än trafiksäkerheten har varit viktiga i planeringen. Bland annat framkomligheten för boende och friluftsliv. Hänsyn har tagits till kända leder och stråk, där är stängslet antingen öppet eller har försetts med grind. Projektet kommer innebära en barriäreffekt för boende och friluftsliv, men Trafikverket har, där det har varit möjligt, skapat öppningar för att möjliggöra passage över vägen och på så sätt minska barriäreffekten.

Trafikverket har inte möjlighet att ta mer mark i anspråk än vad som är nödvändigt. Därför placeras stängslet i så nära anslutning till vägen som möjligt. Om stängslet placeras på annan plats uppstår svårigheter för underhåll av stängsel då Trafikverket måste ha tillgång till sin anläggning.

Stängning av anslutningsvägar

Flera synpunkter har inkommit angående behovet av en grind istället för stängning av in- och utfart. Önskemål för att ha en grind beror bland annat på behov av tillgång till fastigheter, skog, jakt och rekreationsändamål.

En fastighetsägare vill ha en tunnel stor nog för traktor för åtkomst av fastigheter.

Flera synpunkter har inkommit som upplyser att vissa områden används för friluftsliv och rekreation och att dessa möjligheter inte borde försämrats med bebyggelser av viltstängsel.

Trafikverket kommentar

Trafikverket har sett över utformningen av stängslet där synpunkter har inkommit. Trafikverket har tillgodosett flera av synpunkterna och planerar för grindar där man ser att annan rimlig åtkomst inte är möjlig. För övriga synpunkter bedöms tillgången till fastigheten vara möjlig genom alternativ väg.

Inom projektet inte görs inga åtgärder på själva vägen. Vilket innebär att en tunnel inte är möjlig att genomföra inom projektet.

Hänsyn har tagits till kända leder och stråk, där är stängslet antingen öppet eller har försetts med grind. Projektet kommer innebära en barriäreffekt för boende och friluftsliv, men Trafikverket har, där det har varit möjligt, skapat öppningar för att möjliggöra passage över vägen och på så sätt minska barriäreffekten.

Värde på fastighet

Synpunkt gällande att anläggningen av ett viltstängsel kommer att minska det ekonomiska värdet av fastigheten på grund av att åtkomsten försvåras.

Trafikverkets kommentar

Fastighetsägare har rätt till ersättning för mark som tas i anspråk. Ersättningen beräknas och intrånget bedöms efter ersättningsnormer som bygger på ersättningsreglerna i väglagen, expropriationslagstiftningen och rättspraxis. Vid intrång i exempelvis en jordbruksverksamhet används till exempel den så kallade jordbruksnormen. Enligt jordbruksnormen kan ersättning fås för mark, men också för sådant som gör det svårare att bruka marken, till exempel att avståndet till ägorna blir längre. Även den som har nyttjanderätt eller någon annan särskild rätt till en fastighet kan ha rätt till ersättning.

Övrigt

I ett yttrande efterfrågas en undersökning av förekomst av en ödleart av ovanligt slag på en plats där det har funnits en lok (en grund vattensamling) innan vägen byggdes. Det skulle vara intressant att veta värdet finns kvar.

En synpunkt har inkommit att förstärkning av väg behövs på grund av jord och skogsbruk.

Upplysning att det finns skoterled och skidväg vintertid och ridväg/ stig sommartid vid transformatorstationen vid Tand och att en grind förmodligen skulle stå öppen om det fanns. Önskemål om att säkerställa förutsättningar för smidig passage för skidåkning samt god plats för parkering vid transformatorstation.

Upplysning att det finns en punkt på sträckan 33/500–33/750 där en faunapassage behövs om man väljer att sätta upp ett viltstängsel då det passerar många djur i området.

Trafikverkets kommentar

Trafikverket planerar att genomföra naturvärdesinventeringar där schakt- och grävarbeten görs innan byggstart. Inventering planeras även att göras där fynd av grod- och kräldjur finns längs sträckan, därför kan aktuell plats komma att ingå i planerad inventering.

Förstärkning av väg ryms inte inom arbete med vägplanen. Trafikverket ska undersöka behovet och vidta de eventuella åtgärder som behövs i kommande skede.

Placeringen av faunpassager har placerats där så kallade hotspots av viltolyckor finns. Trafikverket gör bedömningen att en passage på aktuell plats inte behövs då andra passager finns inom ett avstånd som gör att viltet kan använda dem.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, Box 388, 831 25 Östersund. Besöksadress: Kyrkgatan 43 B.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se